

Spis treści

UWARUNKOWANIA HISTORYCZNE

Rozdział I

Dzieje polityczne Polski po 1989 roku

(Łukasz Zamecki)	13
1. Przełom	13
1.1. Okres schyłkowy PRL	13
1.2. Okrągły Stół	15
1.3. Przejęcie władzy	16
2. Dekompozycja	18
2.1. Kształtowanie się systemu partyjnego	18
2.2. Wybory prezydenckie	19
2.3. Niestabilność Sejmu I kadencji	20
2.4. Plan Balcerowicza i jego społeczne konsekwencje	24
2.5. Polityka nowej władzy	25
3. Oddech	25
3.1. Społeczeństwo wobec transformacji	25
3.2. Rządy lewicy	26
3.3. Konstytucja III Rzeczypospolitej	28
4. Modernizacja	29
4.1. Prawica u władzy	29
4.2. Reformy strukturalne	30
4.3. Spory w obozie władzy	30
4.4. Powstanie PO i PiS	32
5. Powrót	32
5.1. Sukces lewicy	32
5.2. Wyzwanie – integracja europejska	33
5.3. Afery	33
6. Nowe otwarcie?	35
6.1. Wybory w 2005 roku	35
6.2. Trudne rządzenie	36
6.3. Przesilenie polityczne i skrócenie kadencji Sejmu	37
7. Stabilizacja	37
7.1. Koalicja PO-PSL	37
7.2. Polityka w cieniu katastrofy 2010 roku	38
7.3. Powstanie II rządu Donalda Tuska	40
7.4. Rząd Ewy Kopacz	41
8. Wybory prezydenckie i parlamentarne w 2015 roku	41
8.1. Wybory prezydenckie w 2015 roku	41
8.2. Referendum ogólnokrajowe	42
8.3. Wybory parlamentarne w 2015 roku	42

Rozdział II

Dylematy wyboru systemu rządów w Polsce po 1989 roku

<i>(Waldemar Tomaszewski)</i>	45
1. Etapy prac ustrojowych	46
2. Koncepcje ustroju państwa	47
3. Kompromis konstytucyjny	50

Wybrane dane społeczno-ekonomiczne

<i>(Wojciech Jakubowski)</i>	55
------------------------------------	----

CZ. I**INSTYTUCJONALNE CENTRUM PAŃSTWA**

Periodyzacja dziejów III RP	61
-----------------------------------	----

Rozdział I

Władza ustawodawcza: oblicze polityczne parlamentu w latach 1989–2017

<i>(Ewa Maria Marciniak, Wojciech Jakubowski)</i>	63
1. Okres Sejmu X kadencji i Senatu I kadencji (18.06.1989–25.11.1991)	63
1.1. Wybory do Sejmu X kadencji (tzw. „kontraktowego” w 1989 roku)	63
1.2. Sejm X kadencji	64
1.3. Senat I kadencji	65
2. Okres Sejmu I kadencji i Senatu II kadencji (25.11.1991–31.05.1993)	67
2.1. Wybory do Sejmu I kadencji w 1991 roku	67
2.2. Sejm I kadencji	68
2.3. Senat II kadencji	69
3. Okres Sejmu II kadencji i Senatu III kadencji (19.09.1993–20.10.1997)	70
3.1. Wybory do Sejmu II kadencji w 1993 roku	70
3.2. Sejm II kadencji	71
3.3. Senat III kadencji	72
4. Okres Sejmu III kadencji i Senatu IV kadencji (20.10.1997–18.10.2001)	73
4.1. Wybory do Sejmu III kadencji w 1997 roku	73
4.2. Sejm III kadencji	74
4.3. Senat IV kadencji	74
5. Okres Sejmu IV kadencji i Senatu V kadencji (19.10.2001–18.10.2005)	75
5.1. Wybory do Sejmu IV kadencji w 2001 roku	75
5.2. Sejm IV kadencji	76
5.3. Senat V kadencji	77

6. Okres Sejmu V kadencji i Senatu VI kadencji (19.10.2005–4.11.2007)	78
6.1. Wybory do Sejmu V kadencji w 2005 roku	78
6.2. Sejm V kadencji	79
6.3. Senat VI kadencji	80
7. Okres Sejmu VI kadencji i Senatu VII kadencji (5.11.2007–7.11.2011)	81
7.1. Wybory do Sejmu VI kadencji w 2007 roku	81
7.2. Sejm VI kadencji	82
7.3. Senat VII kadencji	84
8. Okres Sejmu VII kadencji i Senatu VIII kadencji (8.11.2011–11.11.2015)	85
8.1. Wybory do Sejmu VII kadencji w 2011 roku	85
8.2. Sejm VII kadencji	86
8.3. Senat VIII kadencji	87
9. Okres Sejmu VIII kadencji i Senatu IX kadencji (od 12.11.2015)	88
9.1. Wybory do Sejmu VIII kadencji w 2015 roku	88
9.2. Sejm VIII kadencji	89
9.3. Senat IX kadencji	89

Rozdział II

Władza wykonawcza: prezydencki biegun egzekutywy w latach 1989–2017

(<i>Wojciech Jakubowski, Piotr Załęski</i>)	95
1. Kolegialna głowa państwa	95
2. Prezydent wybrany przez Zgromadzenie Narodowe	96
2.1. Wybór Prezydenta PRL przez Zgromadzenie Narodowe w 1989 roku	96
2.2. Prezydent Wojciech Jaruzelski (kadencja 1989–1990)	98
3. Prezydenci Rzeczypospolitej Polskiej wybrani w wyborach powszechnych	99
3.1. Kadencja 1990–1995	104
3.1.1. Wybory prezydenckie w 1990 roku	104
3.1.2. Prezydent Lech Wałęsa	109
3.2. Kadencje 1995–2000 i 2000–2005	110
3.2.1. Wybory prezydenckie w 1995 roku	110
3.2.2. Wybory prezydenckie w 2000 roku	115
3.2.3. Prezydent Aleksander Kwaśniewski	118
3.3. Kadencja 2005–2010	119
3.3.1. Wybory prezydenckie w 2005 roku	119
3.3.2. Prezydent Lech Kaczyński	124
3.4. P.o. Prezydenta w 2010 roku	125
3.4.1. <i>Bronisław Komorowski</i> (marszałek Sejmu)	125

3.4.2.	<i>Bogdan Borusewicz</i> (marszałek Senatu)	127
3.4.3.	<i>Grzegorz Schetyna</i> (marszałek Sejmu)	127
3.5.	Kadencja 2010–2015	128
3.5.1.	Wybory prezydenckie w 2010 roku	128
3.5.2.	Prezydent Bronisław Komorowski	132
3.6.	Kadencja bieżąca	133
3.6.1.	Wybory prezydenckie w 2015 roku	133
3.6.2.	Prezydent Andrzej Duda	139
4.	Organy doradcze Prezydenta RP ds. bezpieczeństwa narodowego	139
4.1.	Ministrowie stanu ds. bezpieczeństwa narodowego	139
4.2.	Rada Bezpieczeństwa Narodowego	139
4.2.1.	Skład Rady Bezpieczeństwa Narodowego	139
4.2.2.	Członkowie RBN za prezydentury A. Kwaśniewskiego	140
4.2.3.	Członkowie RBN za prezydentury L. Kaczyńskiego	140
4.2.4.	Członkowie RBN w okresie pełnienia obowiązków prezydenta przez marszałków Sejmu i Senatu	141
4.2.5.	Członkowie RBN za prezydentury B. Komorowskiego	141
4.2.6.	Członkowie RBN za prezydentury A. Dudy	148
4.3.	Biuro Bezpieczeństwa Narodowego	149

Rozdział III

Władza wykonawcza: rządowy biegun egzekutywy w latach 1989–2017

	<i>(Wojciech Jakubowski)</i>	151
1.	Okres zmiany systemowej (1989–1991)	151
1.1.	Premier Czesław Kiszczak	151
1.2.	Premier Tadeusz Mazowiecki	152
1.3.	Rząd Tadeusza Mazowieckiego	152
1.4.	Premier Jan Krzysztof Bielecki	156
1.5.	Rząd Jana Krzysztofa Bieleckiego	158
2.	Okres rozbicia wielopartyjnego (1991–1993)	161
2.1.	Premier Jan Ferdynand Olszewski	161
2.2.	Rząd Jana Ferdynanda Olszewskiego	163
2.3.	Premier Waldemar Pawlak	166
2.4.	Premier Hanna Suchocka	167
2.5.	Rząd Hanny Suchockiej	168
3.	I okres rządów lewicy (1993–1997)	171
3.1.	Rząd Waldemara Pawlaka	172
3.2.	Premier Józef Oleksy	174
3.3.	Rząd Józefa Oleksego	176
3.4.	Rząd Włodzimierza Cimoszewicza	178
4.	Okres rządów AWS (1997–2001): rząd Jerzego Karola Buzka	183
5.	II okres rządów lewicy (2001–2005)	187
5.1.	Rząd Leszka Millera	188
5.2.	I rząd Marka Belki	190

5.3. II rząd Marka Belki	192
6. I okres rządów PiS (2005–2007)	195
6.1. Rząd Kazimierza Marcinkiewicza	196
6.2. Rząd Jarosława Kaczyńskiego	199
7. Dwie kadencje rządów koalicji PO-PSL (2007–2015)	205
7.1. I rząd Donalda Franciszka Tuska	205
7.2. II rząd Donalda Franciszka Tuska	209
7.3. Rząd Ewy Bożeny Kopacz	213
8. II okres rządów PiS	215
8.1. Rząd Beaty Marii Szydło	215
8.2. Rząd Mateusza Jakuba Morawieckiego	220

Rozdział IV

Władza sądownicza oraz organy kontroli państwowej w latach 1989–2017

(<i>Wojciech Jakubowski</i>)	223
1. Sądy i trybunały	223
1.1. Sąd Najwyższy	223
1.2. Trybunał Stanu	224
1.3. Trybunał Konstytucyjny	230
2. Organy kontroli państwowej i ochrony prawnej	235
2.1. Najwyższa Izba Kontroli	235
2.2. Rzecznik Praw Obywatelskich	235
2.3. Krakowa Rada Radiofonii i Telewizji	236
2.4. Prokurator generalny	241

CZ. II

GEOGRAFIA WYBORCZA PARTII POLITYCZNYCH W XXI WIEKU

Rozdział I

Ugrupowania prawicy i centrum

(wybór i oprac. <i>Ewa Maria Marciniak, Wojciech Jakubowski</i>)	247
1. Platforma Obywatelska w latach 2001–2015	248
2. Prawo i Sprawiedliwość w latach 2001–2015	255
3. Liga Polskich Rodzin (Liga Prawicy Rzeczypospolitej) w latach 2001–2007	263
4. Nowe ugrupowania polityczne aktywne od wyborów w 2015 roku	268
4.1. Nowoczesna w wyborach w 2015 roku	268
4.2. Kukiz'15 w wyborach w 2015 roku	269

Rozdział II

Ugrupowania lewicy, PSL i nurty populistyczne

(wybór i oprac. <i>Ewa Maria Marciniak, Wojciech Jakubowski</i>)	273
1. Ugrupowania lewicowe	273
2. Polskie Stronnictwo Ludowe	280
3. Ugrupowania populistyczne	288

3.1. Samoobrona (Nasz Dom Polska – Samoobrona) w latach 2001–2015	288
3.2. Ruch Palikota w wyborach w 2011 roku	295

CZ. III

PODSTAWOWE AKTY USTROJOWE

(wybór i oprac. *Wojciech Jakubowski*)

1. Akty konstytucyjne	299
1.1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 lipca 1952 roku	299
1.2. Tzw. „Mała Konstytucja” z 1992 roku	328
1.3. Ustawa Konstytucyjna o trybie przygotowania i uchwalenia Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (1992)	346
1.4. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (1997)	351
2. Ład wyznaniowy w Rzeczypospolitej Polskiej	406
2.1. Konkordat między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską podpisany w Warszawie dnia 28 lipca 1993 r.	406
2.2. Oświadczenie rządowe z dnia 26 stycznia 1998 r. w sprawie Deklaracji Rządu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 kwietnia 1997 r. w celu zapewnienia jasnej wykładni przepisów Konkordatu między Stolicą Apostolską a Rzeczpospolitą Polską, podpisanego w Warszawie w dniu 28 lipca 1993 r.	415
2.3. Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania	417
2.4. Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (wyciąg)	437
3. Prezydent RP i Rada Ministrów	442
3.1. Postanowienie Trybunału Konstytucyjnego w sprawie rozstrzygnięcia sporu kompetencyjnego między Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej a Prezesem Rady Ministrów, dotyczącego określenia centralnego konstytucyjnego organu państwa, który uprawniony jest do reprezentowania Rzeczypospolitej Polskiej w posiedzeniach Rady Europejskiej w celu prezentowania stanowiska państwa (wyciąg)	442
3.2. Ustawa z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (wyciąg) ..	461
4. Instytucja referendum	471
4.1. Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (wyciąg)	471
4.2. Ustawa z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (wyciąg)	479
5. Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych	482
Bibliografia selektywna	503
Noty o autorach	510